

Становище

относно дисертационния труд на Виолета Иванова Евтимова
за придобиване на научна и образователна степен „доктор“ по професионално
направление 4.3. Биологически науки, Зоология, Зоология на гръбначни животни

от доц. д-р. Апостолос Апостолу, Институт по биоразнообразие и екосистемни
изследвания, БАН

Предложеният за защита дисертационен труд на Виолета Евтимова съдържа 115 стандартни А4 страници, включително 17 таблици, 63 фигури и 5 приложения. Засяга една много актуална и слабо зезгната тема – изследване фокусирано върху биологията и разпространението на китоподобните пред българското черноморско крайбрежие. Темата е актуална поради факта, че делфините стоят високо в хранителната верига, следователно са много уязвими поради засилващото се отрицателно антропогенно влияние върху морските екосистеми, както и вследствие на климатичните промени.

За целта са формулирани 7 задачи, за разрешаването на които са използвани различни методи базирани на биологични, физични и химични подходи. Дисертантката се опитва в ограничените рамки на своя труд да реши много и разнообразни проблеми, като успява да получи ценни резултати. Това разнообразно поле на действие често води до пропуски и неточности; по-съществените са както следват:

Увод

Последният абзац на увода трябва по-скоро да се добави към литературния обзор

Литературен Обзор

Някои заявления не са съпроводени от цитиран литературен източник.

Изречението „Експерименталният лабораторен подход не е сред целите на дисертацията“ не е подходящо – темата има място в литературния обзор и може да се засега макар и повърхностно.

Задачи

Първата задача не е добре формулирана – избора на подходяща методика предполага първо апробация на различни методики за получаване на оптимални, но еднакви в същността си резултати.

Материал и Методи

Общият брой изследвани индивиди по всеки метод е включен в резултатите хаотично – не е ясен сумарният брой. Най-добре би било да се представи подробно в табличен вид в раздел материал и методи.

Концентрирането и на трите вида черноморски делфини в определени зони според литературните данни (Крим, югозападно и южно крайбрежие) би могло да бъде дискутирано в раздел резултати и обсъждане.

Включени са 2 снимки с легенда 4а степен на разлагане, като видимо изобразяват различна степен.

Голяма част от текста, отнасящ се за ГСР (стр. 48-49) е по-подходящ за литературния обзор.

Резултати и Обсъждане

Някои от резултатите биха могли да се сравнят с подобни от други области на разпространение на изследваните видове.

Сравнителното разпространение на 3те вида е извършено само описателно и е изобразено графично. За целта може да се използва по-сложен подход – например въз основа на честотата на срещане спрямо разстоянието от брега: данните могат да се подложат на подходящ статистически анализ за определяне на разпределението и нивото на достоверност на резултатите.

Различните проведени изследвания на моменти изглеждат като откъснати – липсва известно синтезиране и търсене на причинно-следствени връзки между разнообразните резултати.

Към докторантката бих искал да отправя два въпроса:

1. въз основа на какви ваши данни се формулира извод 5?
2. До колко дълбочината определя разпространението на изследваните видове, при положение че по-дълбоките слоеве в Черно Море не могат да поддържат нормален живот поради наличие на сероводород?

Като цяло извършената работа се характеризира с отлични полеви подходи и адекватна, макар и не сложна статистическа обработка, като съществува възможност да се оптимизира по отношение на интерпретацията и синтезирането въз основа на получените данни.

От друга страна резултатите са оригинални, ценни и преставяват солидна основа за постоянен мониторинг на китоподобните в Черно Море. Приносите уравновесяват пропуските – които са неизбежни, предвид всеобхватността на настоящото изследване.

Налични са научни публикации свързани с темата; останалите изисквания за придобиване на научна и образователна степен „доктор“ са изпълнени. Поради тази причина настоящото становище относно дисертационния труд на Виолета Иванова Евтимова е положително, след оценката му по достойнство.

София,
18.03.2019 г.

/А. Апостолу/